

Het invriezen van zaadcellen

Uw behandelend arts van het Kennis- en Zorgcentrum voor Genderdysforie (KZcG) heeft u verwezen om uw zaadcellen in te laten vriezen ('cryopreservatie'). De reden hiervoor is dat u een behandeling ondergaat waardoor de kans bestaat op tijdelijke of blijvende onvruchtbaarheid.

Door het invriezen en opslaan van zaadcellen bestaat de mogelijkheid om op een later tijdstip een kinderwens te vervullen. We kunnen echter geen garantie geven dat er met de ingevroren zaadcellen ook daadwerkelijk een zwangerschap tot stand gebracht kan worden.

(Vervolg)behandelingen met de zaadcellen in Amsterdam UMC, locatie VUmc worden slechts uitgevoerd volgens de wet- en regelgeving en het beleid van locatie VUmc die op dat moment gelden.

Is het invriezen van uw zaadcellen mogelijk?

Indien u al hormoonmedicatie gebruikt, kan deze ervoor zorgen dat u geen of zeer weinig zaadcellen produceert. In dat geval kunt u niet direct zaadcellen laten invriezen. U kunt met uw behandelend arts overleggen over het stoppen met de hormoonbehandeling. De arts kan u ook vertellen hoelang het nodig is om te stoppen om daarna zaadcellen in te laten vriezen. Het is belangrijk dat u uw behandelaar laat weten welke medicijnen u gebruikt, voordat u zaadcellen inlevert.

Hoe vaak moeten uw zaadcellen ingevroren worden?

Hoe vaak uw zaadcellen moeten worden ingevroren, is afhankelijk van de kwaliteit van de ingevroren zaadcellen. Meestal worden er op drie verschillende momenten zaadcellen ingevroren. Als het mogelijk is maakt het IVF-centrum 1 keer in de 2 tot 3 dagen afspraken met u om de kwaliteit van de zaadcellen zo hoog mogelijk te houden.

Ingevroren materiaal

Binnen de afdeling Voortplantingsgeneeskunde is een specifieke afdeling waar de zaadcellen worden ingevroren. Dit gebeurt in een laboratorium dat zich bevindt in het IVF-centrum van locatie VUmc. Wilt u liever naar een kliniek in uw eigen regio om zaadcellen te laten invriezen? Vraag dan naar de samenwerkende klinieken bij uw behandelend arts of verpleegkundige.

Vorbereiding

Voorafgaand aan het inleveren van zaadcellen onderzoeken we uw bloed op bepaalde infectieziekten (HIV, hepatitis B/C en Lues). Dit is noodzakelijk om de kans op besmetting van toekomstige embryo's te voorkomen.

Als u naar het IVF-centrum gaat, moet u uw legitimatiebewijs meenemen. Als iemand anders uw zaadcellen naar het IVF-centrum brengt, moet deze persoon een kopie van uw legitimatiebewijs laten zien.

Zaadcellen invriezen

Uw behandelend arts informeert u telefonisch zodra uw bloeduitslagen bekend zijn (binnen 5 werkdagen). Als uw bloeduitslagen in orde zijn, mag u zelf 3 afspraken inplannen bij het IVF-centrum om de zaadcellen te laten invriezen. U krijgt tijdens deze afspraken steeds een potje met uw identificatiegegevens van het IVF-centrum.

Productie van zaadcellen

De beste manier om zaadcellen op te wekken is door te masturberen. Voordat u de zaadcellen opwekt, dient u goed uit te plassen. Daarna spoelt u de penis af met lauw water. Dit water even afschudden, niet afdrogen. Gebruik geen zeep. Het is van belang dat u vervolgens de gehele zaadlozing in het potje opvangt. De binnenkant van het potje is steriel en mag u niet met de handen aanraken.

U kunt de zaadcellen alleen thuis opwekken als u deze binnen één uur na opwekken kunt inleveren bij het IVF-centrum. Let wel op dat u de zaadcellen dan in het speciale potje van het IVF-centrum opvangt, anders kunnen ze niet worden ingevroren. U kunt dit potje met uw identificatiegegevens vooraf ophalen in het IVF-centrum.

Zorg ervoor dat de zaadcellen op lichaamstemperatuur blijven tijdens het vervoeren door ze dicht tegen uw lichaam te dragen, bijvoorbeeld in uw binnenzak. De kwaliteit van de zaadcellen gaat snel achteruit als ze te lang buiten het lichaam zijn. De zaadcellen dienen dus zo snel mogelijk ingevroren te worden.

Kwaliteit van zaadcellen

Soms zijn uw zaadcellen niet geschikt om in te vriezen. Daarom bekijken we de zaadcellen na het produceren altijd eerst in het laboratorium onder de microscoop. We kijken dan vooral naar de beweeglijkheid en de concentratie van de zaadcellen. Als u te jong bent, kan het zijn dat er onvoldoende beweeglijke zaadcellen aanwezig zijn om in te vriezen. We vriezen dan niets in.

Als er wel voldoende geschikte zaadcellen zijn, worden uw zaadcellen verdund met een vloeistof om ze te beschermen tijdens het invriezen. Deze vloeistof met zaadcellen wordt in speciale rietjes opgezogen. Op ieder rietje staan uw gegevens. Deze rietjes worden ingevroren en opgeslagen in een tank met vloeibare stikstof bij meer dan 180 graden onder nul.

De kwaliteit van de zaadcellen bepaalt uiteindelijk welke techniek gebruikt kan worden voor de behandeling van de vrouw in geval van een (toekomstige) kinderwens. Hoe beter de kwaliteit van de zaadcellen is, hoe minder ingrijpend deze behandeling. Factoren die de kwaliteit van zaadcellen negatief beïnvloeden, zijn bijvoorbeeld alcohol, roken of drugsgebruik, bepaalde

medicatie zoals hormonen en tucken (het in de liezen masseren van de zaadballen/testikels) of het dragen van strak ondergoed. We adviseren u dan ook sterk om deze factoren tot een minimum te beperken voor het invriezen van zaadcellen. Zaadcellen invriezen is niet mogelijk bij drugsgebruik, hier moet u minimaal 3 maanden mee gestopt zijn.

Kosten

De kosten worden in principe door uw verzekeraar vergoed. Als u kunt aantonen dat uw verzekering deze kosten niet wil vergoeden, kunt u contact opnemen met uw behandelend arts. Voor actuele tarieven kunt u kijken op de internetsite van de Nederlandse Zorgautoriteit: www.nza.nl.

Bewaarovereenkomst

Als u uw zaadcellen laat opslaan, sluit Amsterdam UMC een bewaarovereenkomst met u. Hierin kunt u lezen wat wij voor u doen, wat wij van u verwachten en hoe lang wij de zaadcellen voor u bewaren. Ook staat erin dat u jaarlijks opslagkosten moet betalen. Deze zijn ongeveer 127 euro per jaar.

Het in gebruik nemen van zaadcellen in de toekomst

Voor het tot stand komen van een zwangerschap wordt gebruikgemaakt van inseminatie of IVF/ICSI. Er zijn belangrijke medische en ethische dilemma's verbonden aan het gebruik van zaadcellen bij een vrouwelijke partner of genetisch draagmoederschap bij een mannelijke partner (IVF met eicellen van een donor). Wij zullen altijd bij het gebruik van opgeslagen zaadcellen op dat moment evalueren of wij er juridisch en ethisch achter kunnen staan.

Informatie

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, neem dan contact op met uw behandelend arts of met het fertiliteitslaboratorium van het IVF-centrum.

Kennis- en Zorgcentrum voor Genderdysforie (receptie N)

T: (020) 444 0542

E: genderteam-poli@vumc.nl

Laboratorium IVF-centrum

T: (020) 444 3268

(voor het inplannen van afspraken: maandag t/m vrijdag van 10.30-12.00 uur)

De afspraken met het IVF-centrum komen niet in Mijn Dossier te staan, ze worden apart ingepland. Bij verhindering graag zelf uw afspraken verplaatsen via bovenstaand telefoonnummer van het IVF-centrum.